

במאה האש

פסקי הלכות ודברות קודש ממרן בעל השביבי אש שליט"א

פרשת ויקה"פ תש"פ

מאור העיין שביבי אש על התורה

לימוד בפרשת הקרבנות ובנין המקדש בזמן הזה

הנה מצינו שני דרשות בחז"ל לענין העוסק בפרשת הקרבנות, דאיתא במנחות דף קי. זאת תורת החטאת, וזאת תורת האשם, כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת, כל עוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם, ומבואר מזה דבעינן דוקא שיי' עסוק בתורת החטאת והאשם אז דוקא הוא דנחשב כאילו הקריבם, ומאיך מצינו מאמר חז"ל נוסף שם, דיליף מקרא דזאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת וכו', אלא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה ולא חטאת, ומשמע דלאו דוקא העוסק בתורת עולה אלא העוסק סתם בתורה, ומבואר בדברי המהרש"א שם, דבלימוד התורה תרתי איתנייהו ביה, יש בה סגולת רפואה מונעת, דהיינו, שעל ידי העסק בתורה ינצל מלהגיע לידי חטא, וגם רפואה המרפאת, כלומר, דגם אחרי החטא יש כוח בלימוד התורה לתקן את הפגם והקלקול. ולענין הרפואה המונעת מהני כל לימוד תורה בכל מקום שהוא, אבל לאחר שכבר נכשל בחטא, אין התיקון פועל אלא כשנוטל את התרופה המסויימת ששייכת לה, והנה דנו האחרון נים האם עלינו לעסוק גם בהלכות בנינו של הבית וייחשב כאלו בנינו אותה, או דילי' מא אין זה אלא בקרבנות בלבד. ובאמת מבואר להדיא במדרש תנחומא פרשת צו, וכן ברבינו בחיי עה"ת, בפרשתינו, דהעסק בתורת הבית הוי כעוסקים בבנינו ממש. ובאמת הדברים תמוהים, דהרי לדעת רש"י ודעימיה בסוכה דף מא. דהוא יתגלה לעתיד בניו ומשוכלל מן השמים, ליכא מצוה לבנות המקדש השלישי, והנה בערוך לנר במסכת סוכה שם כתב דיש מקדש רוחני ויש גשמי, דהמקדש הגשמי בודאי יבנה בידי אדם והרוחני בלבדו הוא שיתגלה בניו ומשוכלל מן השמים, והרוחני יהא כנשמה לגוף וע"י שניהם יכון הבית. אמנם באמת מסתימת לשונו של רש"י משמע דליכא דין בנין כלל, דאל"ה הדר תיקשי איך יתכן שיבנה ביו"ט או בלילה והרי אין בנין ביהמ"ק דוחה יו"ט ואין בונין אותו בלילה. ועיין בערוך לנר שם, אך האמת הוא דאף אי נימא דיש רק בנין מלמעלה אבל אותו הבנין דלמעלה הוא נבנה על ידי תורתנו ותפילתינו וכל אחד בונה המקדש בעבודתו את אלוהיו בגלות, וא"כ אף אם הוא בא בניו ומשוכלל מלמעלה הוא דוקא ע"י הלימוד והעסק בתורת הבית. וזה עוד יותר מבעלמא, דבעלמא בעי מעשה והלימוד נחשב כאלו עשה, אבל כאן זהו סדר הבנין בפועל, ודו"ק, אמנם בעל הערוך לנר נקט בפשיטות דבית המקדש שלמעלה כבר בניו ומשוכלל ועומד למעלה בשלימות ומצפה למועד שיתגלה לעיני עם ישראל. ובאמת דכן משמע לכאורה כדבריו ממה דאיתא בגמ' שיליה מנחות, דמזבח בניו ומיכאל הכהן הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. [ובתוס' שם כתבו דהוא מקריב נשמותיהן של צדיקים, או כנשים של אש]. הרי מבואר להדיא דאף עתה קיים ועומד מקום הקרבת הקרבנות בעינו למעלה. ומטעם זה תמוה בערוך לנר דמה שייך להתפלל על המקדש שיבנה במהרה בימינו והרי הוא כבר בניו ומשוכלל ומצפה להתגלותו. ולכן הוכרח לחדש דהבית שלמעלה כבר בניו, אלא שאנו צריכים לבנות את של מטה בכדי שיכנס בו הבית דלמעלה, ברם לאמתו של דבר ליכא כל ראייה מהתם, דבאמת מצינו למימר דנהי דהמזבח כבר קיים ועומד למעלה בשלימות, אבל בית המקדש כולו עדיין מצפה לבנינו, והוא אינו נבנה אלא על ידי מעשיהם של צדיקים ושל כלל ישראל. ובאמת כך מפורש להדיא בכתובות דף ה. מקדש ה' כוננו ידיך, אלו מעשיהן של צדיקים. הרי מבואר להדיא דבנין המקדש שלמעלה הוא נבנה ונוצר על ידי מעשי ידיהם של צדיקי הדור וכו"ל, וכיון שכן נמצא דבאמת אף אי חובת הבניה בפועל אינה מוטלת עלינו עכ"ז אנו צריכים לקיים מצות ולימוד תורה בכדי לזכות שלמעלה בשמים וישלימו את הבנין, ולזה בעינן בעיקר לימוד תורת הקרבנות והמקדש, ואולי גם על זה נאמר שואלין ודורשין בהלכות הפסח שלשים יום קדם לחג, ואולי "דורשין" קאי על הא מילתא דמצינו בקרא "ציון דורש איה לה", ויליף בגמ' סוכה דף מא. מכלל דבעי דרישה. ואפשר דזה מתאונן התנא בשי' להי סוטה ואומר: ואין "דורש" ואין מבקש, דהיינו, שאין מי שידרוש לציון עיר הנדחה ויבקש שיהא כבר תחילה וראש לפדיון נפשינו.

מלאכת הבערה וביצוע עונשים בשבת

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת (לה, ג.)
נחלקו תנאי בגמ' שבת דף ע. אי הבערה לחלק יצאת או ללאו יצאת. והנה באו"ש פ"ח סנהדרין העלה לחדש דבר נפלא, דנהי זכרת וחטאת ליכא בהבערה, למאן דאית ליה דללאו יצאת, אבל חיוב מיתה איכא, דהוי בכלל מחלליה מות יומת, וזה חידוש עצום ורב, והנה במאירי שבת שם מפורש להדיא דחד מהמלאכות דליכא מיתה הוי הבערה למאן דאית ליה ללאו, עיי"ש. וכן מפורש ברש"י סנה"דרין סב. ד"ה ללאו יצאה, עיי"ש. ובר מן דין נראה בפשיטות, דכמו דליכא דין מיתה על שביבת בהמתו מנפי שאינו בכלל מלאכה, נמצא דמחלליה קאי דוקא על מלאכה ולא על כל מה דנאסר בשבת, הוא הדין נמי דליכא בהבערה, אמנם יש לחלק ולומר, דהבערה לא יצאה לגמרי מכלל מלאכה, וכל עיקרו של המיעוט הוא אך ורק לענין פרט מסויים בלבד, והיינו לענין כרת וחטאת, אבל לא הופקע ממנה תורת מלאכה וכן האריך בזה המנח"ח המצוה חצ"ה, עיי"ש. [ועיין להלן בדברי רבינו דאית דסברי דהבערה לא בעי דליהוי במשכן]. ועיין בעקבי חיים להגר"ח קלפהולץ סי' ו' אות י"ח מ"ש בדברי האו"ש, ועוד מבואר בגמ' סנהדרין דף לה: וכן במכילתא דלאו זה קאי נמי על עונשים בשבת, ואין זה מצד איסור מלאכה, דהרי אפילו עונש שאינו בכלל מלאכה נמי הוי בכלל, ומוכח דזה דין איסור מחדש של ביצוע עונשין בשבת. ועיין בתוס' סנהדרין שם. [ובמנ"א סי' של"ט דן לענין עונש מלקות בשבת וכמו שנתבאר בדברי הרמב"ם בפכ"ב מהלכות שבת הל"ז, וכתב דאולי משום מלאכת חובל הוא דאתינן עלה]. ומיושבת קושיית המעיני החכמה שתמה למה לא נמנה איסור בנין בית המקדש בשבת נמי לאיסור בפני עצמו, כמו שמנה הרמב"ם איסור הענשה בשבת, ולהנ"ל ניחא שפיר, דאיסורא דבנין בית המקדש הוא משום מלאכת בונה ואינו איסור מיוחד, ועיין בשו"ת נשאל דוד או"ח סי' י' בענין ביצוע חרם ונידוי בשבת, דכתב בפשיטות להתיר לעשותם בשבת דאין זה בגדר עונש, עיי"ש. אמנם בשו"ת אבני נזר או"ח סי' מ"ו כתב לאסור נדוי בשבת מטעם עונש בשבת וכהרמב"ם ודלא כהנשאל דוד דשרי לה. ועי"ע שו"ת שבות יעקב ח"א סי' י"ד בהא מילתא. [ובסו"ס התשובה כתב האבני נזר דהמנחה תלמיד חכם מותר לענוש בנידוי וחרם בשבת כיון דשרי נמי להרוג בשבת, עיי"ש]. אמנם באמת אין כאן פלוגתא, דהאבני נזר איירי בעבירה שעבר כבר והוי בגדר עונש, אבל הנשאל דוד איירי בעבירה נמשכת והנדוי בא להרתיעו שיפסיק את המשך עשיית העבירה, וזה אינו בגדר עונש אלא דין אפרושי מאיסורא. ועיין בהגהות רע"א שם בשם הפרמ"ג, ועיין היטב בדברי האחרונים לענין כפיה על המצוות בשבת, ובמה שדנתי בקובץ בירורים – שביבי אש סי' מ"ג בגדר כפיה במצוות אם הוא מדין עונש או אמצעי כפיה להביא לידי קיום המצוה, עיי"ש, והוקשה לי על האבני"ז בסי' תק"ו לענין הריגת ז' עממין בשבת דכתב דמותר מפני שאינו מלאכה הצריכה לגופה, יעויין היטב בדבריו שם, ותיקשי דמי"מ ליי' תסר משום דאין עונשין בשבת. ונתייבשה לי קושיא זו עפ"י"מ שכתב האבני נזר גופיה בסוף סי' מ"ו הנ"ל, דבגוי מותר להענישו בשבת, דדוקא בישראל שהוא דין עונש המוטל על ב"ד מיתסר, אבל בגוי שכל יחיד מצי למיעבד ואינו על ישראל, מותר, עיי"ש, ולפי"ז ניחא בפשיטות, ויעויין היטב בפרדס יוסף שהביא כמה סתירות בענין הענשה בשבת, ולענ"ד נראה כמו שכתבתי דעיקר החילוק הוא בין אם נעשה בתורת עונש על העבר או כדי להרתיעו מלהמשיך במעשה העבירה, וכנ"ל. ומיהו עדיין צ"ע מדברי הרמ"א באו"ח של"ט לענין חבישה בבית האסורים בשבת, ואכמ"ל. [ועיין בקובץ דגל התורה – וישעווא, מהגה"ק מושיעווא, לענין דבי"ד של מעלה נמי אין מענישין בשבת מהאי טעמא, ואפשר דאף בחוה"מ אין מענישין ולכן אין אבל מתפלל בחוה"מ].

על מי מוטלת חובת ההצלה

א. כל אדם חייב לעסוק בהצלת נפשות אם יש לו את הידיעה ואת האפשרות לכך.

ב. אפילו מלמד תינוקות או מרביץ תורה צריך להפסיק מלימוד תורה דרבים בכדי לרוץ להצלת נפשות, אף שיש אחרים שמתעסקים במצוה זו, דיתכן שהוא יקדים אותם מעט.

ג. מלמד תינוקות שצריך להשאיר את התינוקות לבדם ידאג שלא ינזקו התינוקות בהעדרו, אך אם יכולים לבוא לידי סכנה אינו רשאי להניחם לבדם.

כהן בפעילות 'הצלה'

ד. אסור לכהן ללמוד רפואה ועזרה ראשונה, אם הלימוד כרוך בכניסה למקום שיש בו טומאת מת, כגון, מכון פתלוגי וכדומה, או כניסה לבית חולים שמצויים שם מתים.

ה. כהן שיודע היטב את עבודת הרפואה ועזרה ראשונה חייב לטפל בכל חולה, אפילו בחולה העומד למות.

ו. אפילו אם הוא נמצא במצב של גסיסה ויש סיכוי להצילו או למנוע את יסוריו חייב לטפל בו, אף שיתכן שימות תוך כדי הטיפול. [ויש מי שמחמיר, בית יעקב, ועי' לימודי ה'].

ז. אפילו אם יש אחרים שיכולים לבצע את הטיפול רשאי הכהן לעשותה, ויש אומרים שבמקום שיש אחרים לא יעשה זאת הכהן.

ח. לאחר שנתברר בודאות שהחולה נפח נשמתו, צריך הכהן המטפל לצאת מיד מבית המת, מבלי להתמהמה כלל.

ט. אף לא יאסוף את כל המכשירים הרפואיים שלו אלא יעשה זאת על ידי אחרים.

י. לא יסיע כהן חולה שאין בו סכנה לבית חולים שיש בו חשש טומאת מת. [לברר אם זה בגדר ספק טומאה ברה"ר או ברה"י].

יא. כהן אינו ראוי שיהא חבר בחברת ה"הצלה" מפני שהוא מכניס עצמו לכלל ספק איסור טומאה למתים.

טיפול הבן באביו

יב. אפילו בן לאביו גם כן צריך הוא לעסוק ברפואתו אפילו כשזה כרוך בטיפול שגורם הוצאת דם, אם אין רופא אחר שיכול לעשות את הטיפול ברמה כמו הבן.

מכתב חיזוק ממרן שליט"א

לאור המצב המשתולל

עם התפשטות הקאראנא ווירוס

שמואל אליעזר שטרן

רב מערים בני ברק
נאב"ד ב"ד ש"צ שערי הוראה
וזכר ב"ד זכרון מאיר רמון בעל שבת הלוי זצוק"ל

רח' קוק 1 בני ברק

בס"ד, תאריך י"ט אדר תש"פ

העולם כולו עובר טלטלה קשה, כל יושבי תבל ושוכני ארץ וזחלים ורועדים מאימת המגיפה ההולכת ומתפשטת ר"ל, אך אנו, מאמינים בני מאמינים, יודעים שכל זה הוא בכדי לעורר אותנו מתרדמתינו לשוב אל ה' וכדכתיב בצפניה ג': "הכרתי גויים נשמו פנותם, החרבתי חוצותם מבלי עובר, נצדו עריהם מבלי איש, אמרתי, אך תראי אותי תקחי מוסר", וכמבואר בדרשות הר"ן, דרוש הששי, יעויין שם.

לכו ונשובה אל ה', כי הוא טרף וירפאינו, יך ויחבשינו. אין כוחנו אלא בפה, להתחזק בלימוד התורה ועבודת התפילה, באמונה ובטחון וכמו שכתב הרמב"ן בספר המצות, מ"ע ה': "מכלל העבודה שנלמד תורה ונתפלל אליו בעת הצרות, ותחינה עינינו ולבינו אליו לבדו, כעניי עבדים אל יד אדוניהם". ובנוסף לזה להזהר מאד מאד לא לחלל את הקודש ולא לדבר מאומה בעת התפילה וקריאת התורה.

כמו כן עלינו לברוח כמטחוי קשת מפירוד לבבות וממחלוקת שהם אש אוכלת ולהגביר את האהבה והאחווה, ושלוש וריעות, כי כולנו בני איש אחד נחנו. עושה שלוי במרומיו הוא יפרוס סוכת שלוי עלינו ועל עמו ישראל ועל ירושלים, שתבנה במהרה בימינו ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים ונודה לו שיר חדש על גאולתינו ופדות נפשינו, בעגלא ובזמן קריב.

בצקון תפילה לנורא עליה דאימא מילתא דתתקבל

טלפון: 03-6161616 שלוזה 4 פקס: 0722-606361

ע"פ הוראת מרן שליט"א
עקב התפשטות הקורונה ווירוס בעולם, יש לומר בכל יום לאחר תפילת שחרית את יהי רצון הנהוג לומר בשני וחמישי, ע"פ מה שכתב מרן החת"ס זע"א בעת התפשטות המחלות בימיו. ויהי רצון שנשמע ונתבשר בשורות טובות וכל המחלה... כי אני ה' רופאך

הוצאות הגליון נתנב ע"י ידידנו הר"ר מרדכי הערש שפיטץ ה"י - תלמידי להנציל מפגעי המגיפה המתפשטת ***** הר"ר רפאל מאסקאוויטש ה"י - ירושלים לזכות מרן שליט"א

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לטל': 058-3238947 או לדוא"ל: SHVIVIASH@GMAIL.COM לקבלת הגליון מידי שבוע ניתן לשלוח בקשה לדוא"ל SHVIVIASH@GMAIL.COM

בית הוראה שערי הוראה זמני פתיחת בית הוראה כראשות הנאב"ד בין השעות 9:00-14:00 - 14:30 בשאר שעות היממה יושבים חברי הבר"צ מוענה מלפניו 24 שעות ביממה: 03-6161616 בית הוראה לעניני רפואה 03-6148000 או 03-6161616 שלוזה 3

ניתן לשלוח שאלות למרן הגאב"ד שליט"א בפקס: 0722-60-63-61 לקביעת תורים וקבלת קהל 03-6161616 שלוזה 4